Skattedirektoratet

Saksbehandler
Per Egil Ensrud

Telefon
22 07 77 44

Deres dato
06.07.2011

Deres referanse
07/5197 SL TOK/kth

Vår dato
25.09.2012

Vår referanse
2011/703192

FINANSDEPARTEMENTET
Postboks 8008 DEP
0030 OSLO

U.off. offl. § 15

Merverdiavgift ved kjøp av tolketjenester for asylmottak

Vi viser til Finansdepartementets brev 6. juli 2011 med vedlagt e-post av 20. juni 2011 fra et aksjeselskap som driver asylmottak (selskapet) om merverdiavgift ved kjøp av tolketjenester for asylmottak. Bakgrunnen for henvendelsen er departementets uttalelse 31. mai 2011 om merverdiavgift ved drift av asylmottak. Selskapet mener at departementets uttalelse innebærer at heller ikke kjøp av tolketjenester for asylmottak er avgiftspliktig.

Skattedirektoratet legger til grunn at asylmottakenes kjøp av tolketjenester fortsatt er avgiftspliktig. Nedenfor følger direktoratets begrunnelse for denne oppfatning.

Det er generell merverdiavgiftsplikt på omsetning av tjenester. Dette fremgår av mval. § 3-1 første ledd sett i sammenheng med lovens bestemmelser om unntak og fritak (merverdiavgiftspliktig med 0-sats). Unntak fra den generelle merverdiavgiftsplikten er gitt i mval. §§ 3-2–3-20. Det er ikke vedtatt noe særskilt unntak fra merverdiavgiftsplikten for tolke- og oversettelsestjenester. Dette betyr at de som driver med omsetning av tolke- og oversettelsestjenester er registreringspliktige i Merverdiavgiftsregisteret, så fremt de øvrige vilkårene i merverdiavgiftsloven er oppfylt.

Vi viser herunder til at Utlendingsdirektoratet i forbindelse med merverdiavgiftsreformen på vegne av Kontaktutvalget for offentlige tolke- og oversettelsestjenester (KU) 14. mai 2001 søkte om unntak etter tidligere mval. § 70 fra merverdiavgift for tolke- og oversettelsestjenester. Søknaden ble avslått ved Finansdepartementets brev 14. januar 2002 (01/2290 SA EB/AGB).

Når det gjelder spørsmålet om tolke- og oversettelsestjenester kan anses unntatt fra merverdiavgift på grunn av at omsetningen finner sted i nær tilknytning til slike unntatte tjenestekategorier, viser vi til Skattedirektoratets fellesskriv 22. februar 2002. Fra fellesskrivet hitsettes:

> ”I forbindelse med merverdiavgiftsreformen har Skattedirektoratet mottatt flere henvendelser fra fylkesskattekontorer, næringsdrivende og offentlige etater om avgiftsforholdene for tolke- og oversettertjenester.
>
> Tolke- og oversettertjenester ble i utgangspunktet avgiftspliktige fra 1. juli 2001 i henhold til hovedregelen om at det skal betales avgift ved omsetning av alle tjenester. I merverdiavgiftsloven § 5 b [nå mval. § 3-4 og mval. § 3-5] er det imidlertid gjort unntak fra avgiftsplikten for en rekke nærmere oppregnede tjenestekategorier. Nevnte henvendelser har i hovedsak omhandlet hvorvidt tolke- og oversettertjenester kan anses

avgiftsunntatt p.g.a. at omsetningen finner sted i nær tilknytning til slike unntatte tjenestekategorier. I forarbeidene til reformen er disse problemstillingene ikke omtalt.

Helsetjenester:

I Finansdepartementets forskrift nr. 119 om avgrensing av merverdiavgiftsunntaket for omsetning av helsetjenester § 2 nr. 2 heter det blant annet at unntaket for helsetjenester omfatter tjenester som omfattes av folketrygdloven kapittel 10. I dette kapitlets § 10-7 er tolkehjelp tatt med som stønadsberettiget tjeneste. I departementets merknader til forskrift nr. 119 § 2 heter det blant annet:
”Lese- og sekretærhjelp for blinde og svaksynte, tolkehjelp for hørselshemmede og tolke- og ledsagerhjelp for døvblinde omfattes også av unntaket. Også andre tolketjenester som benyttes i helsetjenesten er omfattet av unntaket. Slike tolketjenester vil være en nødvendig forutsetning for å kunne yte forsvarlig hjelp og må da anses som en integrert del av helsetjenesten”.

Siden slike tolketjenester er avgiftsunntatt i forskriften § 2 som en integrert del av helsetjenesten, vil vilkåret for avgiftsunntak i forskriften § 3 (jf. lovens § 5 b annet ledd) om at leveringen av ”andre tjenester” må skje fra den som yter helsetjenesten, ikke gjelde for tolkehjelp i helsetjenesten.

Sosiale tjenester

Finansdepartementets forskrift nr. 118 om avgrensing av merverdiavgiftsunntaket for omsetning av helsetjenester [skal være sosiale tjenester: vår bemerkning] § 2 første ledd nr. 1 og 2 fastsetter avgiftsunntak for omsorgs- og hjelpetjenester som omfattes av sosialtjenesteloven. I departementets merknader til § 2 første ledd heter det blant annet:

”Sosialtjenesteloven § 4-3 pålegger kommunen å ha bestemte tjenester, jf. lovens § 4-2. Det er de mest sentrale kategorier sosiale tjenester som er lovfestet i § 4-2. For å ivareta de oppgaver som følger av sosialtjenesteloven, vil mange kommuner i tillegg tilby andre tjenester og serviceordninger som er tilpasset brukernes behov. Det er ikke gitt minstenormer når det gjelder innhold og omfang av de lovfestede sosiale tjenestene. Hvilke typer tjenester som den enkelte kommune tilbyr som en sosial tjeneste vil dermed variere. Det er imidlertid en forutsetning at tjenestene gis på sosialt grunnlag. Omfanget og type tjeneste som hjelpen omfatter vil derfor bero på en konkret tolking av tildelingsvedtaket fra kommunen.”

Dersom en kommune har fattet vedtak om å tildele tolke- eller oversetterhjelp på sosialt grunnlag med hjemmel i sosialtjenesteloven, antar vi under henvisning til forannevnte merknader at slike tjenester vil være unntatt fra avgiftsplikt. Unntaket vil være hjemlet i forskrift nr. 118 § 2 første ledd, og vilkåret for avgiftsunntak i paragrafens annet ledd (jf. lovens § 5 b annet ledd) om at ”andre tjenester” må omsettes fra institusjonen m.v. gjelder derfor ikke for slike tjenester, jf. til sammenligning tilsvarende for tolketjenester ovenfor.

> Tolking for asylsøkere på asylmottak m.m. vil i utgangspunktet være en avgiftspliktig tjeneste såfremt kommunen ikke har tildelt tolkehjelp på sosialt grunnlag.
>
> Finansdepartementet har i brev av 14. januar 2002 til Utlendingsdirektoratet avslått UDI's søknad om generelt fritak for merverdiavgift etter merverdiavgiftsloven § 70 for tolke- og oversettertjenester."

Finansdepartementet viser i brev 31. mai 2011 til at ordlyden i mval. § 3-4 ikke er begrenset til de sosiale tjenester som er omfattet av sosialtjenesteloven, samt at bestemmelsen heller ikke gir noen uttømmende oppregning av hvilke tjenester som skal omfattes av unntaket. I den forbindelse viser departementet til at det er tale om et generelt prinsipp i merverdiavgiftssystemet at like ytelser skal underlegges den samme avgiftsmessige behandling, se Ot.prp. nr. 2 (2000–2001) side 113. Selskapet legger til grunn at Finansdepartementets begrunnelse for å anse drift av asylmottak for en sosial tjeneste også må gjelde for asylmottakenes anskaffelse av tolketjenester.

Skattedirektoratet bemerker at asylmottakene anskaffer tolketjenester for å kunne oppfylle sitt oppdrag med å drive asylmottak i henhold til avtale med Utlendingsdirektoratet. Tolketjenester er nødvendige anskaffelser for å drive asylmottak (i likhet med næringsmidler, husrom, oppvarming, håndverkertjenester mv.). Tolketjenestene skilles ikke ut som egen tjeneste i forhold til UDI. Det er drift av asylmottak som er tjenesten UDI mottar.

Det er altså tolkene som leverer tjenester *til* asylmottakene. Dette er en av flere typer anskaffelser som mottakene må gjøre for å kunne drive mottaket. Drift av asylmottak er en sosial tjeneste og følgelig unntatt fra merverdiavgift, jf. mval. § 3-4 og departementets brev 31. mai 2011. Dette medfører imidlertid etter vår oppfatning ikke at også anskaffelser til den unntatte tjenesten anses som sosiale tjenester. Når en tjeneste er unntatt fra merverdiavgift, vil merverdiavgiften på anskaffelser som gjøres for å utføre den unntatte tjenesten, utgjøre en kostnad for utføreren av tjenesten.

Det er et generelt prinsipp i avgiftsretten at det ikke er tilstrekkelig for å omfattes av unntakene i merverdiavgiftsloven § 3-4 mv. at den tjenesten man yter er en nødvendig forutsetning for at selve den avgiftsunntatte tjenesten skal kunne ytes. Det kreves at tjenesten i seg selv er en (sosial-) tjeneste, hvilket vi mener at en tolketjeneste ikke er så lenge den ikke ytes i henhold til særskilt vedtak om sådan, jf. ovenfor.

Med hilsen

Steinar Bergh
seniorskattejurist
Rettsavdelingen, avgift

Per Egil Ensrud